

Participatieraad Woerden
p/a Postbus 45 3440 AA Woerden
info@participatieraadwoerden.nl

AAN: Gemeente Woerden
t.a.v. mevrouw S. Matthijsse

Ons kenmerk: PR 2024/001

Woerden, 23 mei 2024

Betreft: Evaluatie Inburgeringswet 2021 gemeente Woerden

Geachte mevrouw Matthijsse,

In juli 2022 heeft de Participatieraad advies uitgebracht aan het college van B & W over de invoering van de nieuwe Inburgeringswet 2021. Dat advies treft u bijgaand aan.

Het advies benadrukte dat een duidelijke regie over de implementatie van het inburgeringsproces essentieel is, gezien de vele betrokken partijen (zoals FermWerk en de Gemeente). Het is cruciaal dat de verantwoordelijkheden helder zijn, dat de betrokkenheid en afstemming tussen partijen goed zijn geregeld, en dat er duidelijkheid is over wie verantwoordelijk is voor de communicatie.

Dit was in 2022 niet het geval, zoals destijds geconstateerd.

Momenteel is er een evaluatie van de nieuwe Wet inburgering 2021 in Woerden, evenals een concept voor een Raadsinformatiebrief.

Met betrekking tot de evaluatie concluderen wij dat de huisvesting in 2022 volledig, en in 2023, nagenoeg volledig is gerealiseerd. Dit is positief te noemen. Echter, de inmiddels verhoogde taakstelling kan beperkt worden gerealiseerd omdat de uitvoerende organisaties slechts een klein aantal huisvestingen per maand kunnen verwerken (mede door achterstanden bij de IND).

Zorgen zijn er tevens over de grote gezinnen (gezinsmigranten) van statushouders waardoor de verhuizingen van een tweekamerappartement naar een ééngezinswoning steeds meer gaan voorkomen. De woningnood is groot momenteel waardoor huisvesting voor alle woningzoekenden een behoorlijke opgave blijkt te zijn.

De samenwerking tussen de verschillende ketenpartners loopt niet soepel waardoor de gehele keten onder druk komt te staan. Hoe de samenwerking de komende tijd daadwerkelijk aangepakt gaat worden komt niet naar voren, noch in deze evaluatie, noch in de concept Raadsinformatiebrief. Van belang is dat er helderheid wordt verschaft welke maatregelen

worden getroffen waardoor onder meer de huisvesting van statushouders en gezinsmigranten beter gerealiseerd kan worden.

Wat betreft de ondersteuning van statushouders en gezinsmigranten qua maatschappelijke begeleiding kan worden geconcludeerd dat de samenwerking met o.a. het Vluchtelingensteunpunt Groene Hart in een zware fase terecht is gekomen. Het vinden van een weg in de Woerdense samenleving is voor de statushouders moeilijk door meerdere redenen: allereerst omdat zogeheten ‘warme overdracht’, ofwel een goede samenwerking en informatieoverdracht tussen de Gemeente en het COA over de statushouder, niet nagekomen wordt. Zo is het voor VSGH en de Gemeente niet duidelijk wat de taalvaardigheid, opleiding, werkervaring en competenties zijn van de statushouder.

Daarnaast zorgen vrijwilligerstekorten, mismatch tussen vraag en aanbod in het lokale netwerk, eenzaamheid en begeleiding naar financiële zelfredzaamheid voor veel vertraging in het inburgeringsproces. De ketenpartners zijn ongelijksoortig en afspraken maken is daardoor niet gemakkelijk. Kennis is nodig van professionals vooral bij complexe cases.

De aanpak van de Woerdense huisartsen om een pilot ‘triage statushouders’ in te voeren is een positief punt in deze reeks, evenals het taalonderwijs dat als effectief wordt ervaren, echter wel met de kanttekening dat samenwerking met bedrijven uitblijft waardoor de taalimplementatie minder snel is. Ook het tekort aan docenten en de hoge kosten van de docentenopleiding geeft vertraging in de keten.

Samenvattend, de nieuwe Wet inburgering maakt gemeenten verantwoordelijk voor de regie op de inburgering van statushouders en gezinsmigranten. Dat is zeker geen gemakkelijke opgave.

Hoewel uit de evaluatie ook kan worden geconcludeerd dat er sprake is van positieve resultaten, moet ook worden opgemerkt dat de kanttekeningen die de Participatieraad destijds plaatste in het aanvankelijk advies bij de invoering van deze nieuwe wet ook terug te vinden zijn in de huidige evaluatie.

Ook uit navraag door de Participatieraad, bij verschillende ketenpartners, komt duidelijk naar voren dat er gebrek is aan regie, samenwerking en communicatie en de verantwoordelijkheden niet duidelijk zijn. Hoewel er begrip is dat dit mede veroorzaakt wordt door een tekort aan personeel, capaciteit en vrijwilligers en door de inmiddels verhoogde taakstelling, moet een en ander wel worden aangepakt.

Weliswaar wordt opgemerkt dat deze zaken worden aangepakt – zo is in 2024 een proces gestart van herbeleggen van de taken rondom maatschappelijke begeleiding. Echter, zowel in de concept Raadsinformatiebrief, als in de evaluatie komt niet naar voren hoe al deze bovengenoemde zaken aangepakt gaan worden. Het hoofdstuk: ‘Hoe nu verder’ geeft volstrekt onvoldoende inzicht over bij wie nu de regie ligt, wat de verschillende verantwoordelijkheden zijn, wat de samenhang is tussen de ketenpartners en wie verantwoordelijk is voor de communicatie in dit proces. Wij kunnen ons voorstellen dat ook de raad van de gemeente Woerden deze vragen heeft.

Derhalve adviseert de Participatieraad in de Raadsinformatiebrief en/of in de evaluatie onder het hoofdstuk “Hoe nu verder” meer inzicht te geven over de regie, de samenhang in de keten en de verdeling van de verantwoordelijkheden, zodat duidelijk wordt dat er sprake is van een gedegen plan van aanpak van de huidige omissies.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hans Konings', with a long horizontal flourish extending to the right.

Hans Konings,
Voorzitter Participatieraad